

FINANSIJSKA TRŽIŠTA MJENICE

Jovana Racković
jovana.r@ucg.ac.me
11.11.2021.

Svota novca koja je bezuslovno obećana da će se platiti na datum koji označava dospelost (datum dospijeća) u sebi sadrži i kamatu. Tu svotu nazivaćemo **nominalna vrijednost mjenice**.

Mjenica u kojoj nije označen datum dospijeća smatra se kao mjenica po viđenju. Ako dužnik kojim služajem ne isplati na dan dospeća (plus dva radna dana) nominalni iznos mjenice, dolazi do prinudnog naplaćivanja menice, koje se naziva **protest**.

Naplata iznosa na koji glasi mjenica vrši se putem eskonta i tada kažemo da indosatar kupuje (eskontuje) menicu i za to plaća njenu diskontovanu vrednost. U toj transakciji, trasant je diskontovao mjenicu.

Eskont je razlika nominalne vrijednosti mjenice i diskontovane vrednosti mjenice koje je diskontovana pre roka dospijeća.

Trasant – lice koje izdaje
mjenicu

Trasat – lice kome je
upućena naredba za isplatu

Indosant – lice koje vrši
prenos mjenice

Indosatar – lice na koga se
mjenica prenosi

U praksi se srijeću dva načina računanja eskonta, koja ne daju istu diskontovanu vrijednost mjenice, ali zato jeste jako bliska.

- Komercijalna metoda
- Racionalna metoda

U obje metode će **F** označavati nominalnu vrijednost mjenice, **t** vrijeme od indosiranja do datuma dospijeća, **p** ugovorenu kamatnu stopu, **E** eskontnu vrijednost, a **D** diskont.

Komercijalna metoda

Prvo računamo diskont, a nakon toga eskontovanu vrijednost dobijamo oduzimanjem diskonta od nominalne vrijednosti.

Diskont se računa po formuli $D = F \cdot t \cdot p$.

Tada je eskontovana vrijednost mjenice $E = F - D$.

Racionalna metoda

Prvo se računa eskontovana vrijednost mjenice, pa onda diskont kao razlika nominalne i eskontovane vrijednosti. Eskontovanu vrijednost računamo po formuli:

$$E = \frac{F}{1+t*p}, \text{ pa je tada diskont } D = F - E .$$

1. Mjenica nominalne vrijednosti 300.000 dinara sa datumom dospijeća 25.11.2021. eskontovana je 8.3.2021. Ako je kamatna stopa 10% , odrediti eskontovanu vrijednost mjenice koristeći obje metode(komercijalnu i racionalnu).

8.mart								25. novembar
Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar
31	30	31	30	31	31	30	31	30

I korak: Odrediti broj dana između ova dva datuma

$$23+30+31+30+31+31+30+31+25=262$$

Komercijalna metoda:

$$D=300.000*0.1*(262/360)=21.833$$

$$E=F-D, E=300.000-21.833=278.167$$

1. Mjenica nominalne vrijednosti od 300.000 sa datumom dospijeća 25.11.2021. eskontovana je 8.3.2021. Ako je kamatna stopa 10% , odrediti eskontovanu vrijednost mjenice koristeći obje metode(komercijalnu i racionalnu).

Racionalna metoda:

$$E = \frac{F}{1+t*p} = \frac{300.000}{1+0.1*\left(\frac{262}{360}\right)} = 279.647,85$$

$$D = 300.000 - 279.647,85 = 20.352,15$$

2. Odrediti nominalnu vrijednost mjenice koja dospijeva 29.05. ako je njena eskontna vrijednost na dan 02.02. bila 720 000. Eskontna stopa je 24%. Zadatak riješiti komercijalnom i racionalnom metodom.

Februar	Mart	April	Maj
26	30	31	29

Komercijalna metoda:

$$N=116$$

$$P=24\%$$

$$D=F*t*p$$

$$E=F-D$$

$$E=F-F*t*p$$

$$E=F*(1-t*p), F=E/(1-tp), F=\frac{720000}{1-0.0773}=780.318,63$$

$$D=F-E=780.318,63-720.000=60.318,63$$

2. Odrediti nominalnu vrijednost mjenice koja dospijeva 29.05. ako je njena eskontna vrijednost na dan 02.02. bila 720 000. Eskontna stopa je 24%. Zadatak riješiti komercijalnom i racionalnom metodom.

Racionalna metoda:

$$E = \frac{F}{1 + t * p}$$

$$F = E * (1 + t * p)$$

$$F = 720.000 * (1 + 116/360 * 0.24)$$

$$F = 775.676,16$$

$$D = F - E$$

$$D = 775.676,16 - 720.000 = 55.676,16$$

3. Eskontovana je mjenica sa rokom 13.07. i na ime 4% eskonta izračunato 117.66, a vlasniku isplaćeno 19882.34. Koji je dan eskontovanja? Riješiti komercijalnom metodom.

$$p=4\%$$

$$D=117,66$$

$$E=19.882,34$$

$$d=?$$

$$F=D+E=20.000$$

$$D=F*t*p$$

$$t=D/(F*p), t=117,66/(20.000*0.04), t=53 \text{ dana}$$

Ako zamenjujemo jednu mjenicu za drugu koja ima kasniji datum dospijeća, onda taj postupak zovemo prolongiranje mjenice.

Nominalna vrijednost nove mjenice: $V = F \cdot (1 + t \cdot p)$, gdje t ovdje označava vrijeme između datuma dospijeća stare i nove mjenice.

4. Povjerilac i dužnik su se dogovorili da mjenicu nominalne vrijednosti 125.000 dinara koja dospijeva 9.4.2021. prolongiraju do 19.5.2021. Izračunati nominalnu vrijednost nove mjenice po bankarskom pravilu ako je ugovorena kamatna stopa od 18% godišnje.

Između ova dva datuma ima:

$21+19=40$ – broj dana

$F=125.000$

$p=18\%$

$V=125.000*(1+(40/360)*0.18)$

$V=127.500$

Izdavalac: "G market" DOO, Podgorica, broj žiro računa 520-xxx-4052 i stavite istu u pokrice meni bez izvještaja

Korisnik: "Plantaže" AD, Podgorica, broj žiro računa 520-yyy-4425

Trasat: "Podgorička banka" AD, Podgorica, broj žiro računa 510-vvvv-200016

Datum i mjesto izdavanja: 01.02.2021. u Podgorici

Datum dospjeća: 01.07.2021.

Mjesto plaćanja: Podgorička banka AD, filijala Podgorica

Mjenična suma: 3.000 €

Mjenica je akceptirana od strane trasata

Vrijednost primljena u robi

Klauzula bez protesta

Solo klauzula

SERIJA AA 0000001	U 20 <small>(mjesto i datum izdavanja)</small> <small>(mjenična svota napisana brojevima)</small>
 <small>(dospjeloš mjenice)</small>	PLATITE ZA OVU MJENICU
PO NAREDBI <small>(remitent - ime lica kome se ili po čijoj se naredbi mora platiti)</small>	SUMU OD
 <small>(mjenična svota napisana slovima)</small>	
VRIJEDNOST PRIMLJENA I STAVITE ISTU U RAČUN IZVJEŠTAJ
OBAVIJESTITE <small>(trasat - ime lica koje treba da plati)</small>	
PLAĆANJE <small>(banka dužnika)</small>	TRASANT <small>(potpis lica koje je izdalo mjenicu)</small>
	Izdaje Centralna banka Crne Gore	

SERIJA
AA 0000001

Priznajem: "Podgorička banka" AD,
Podgorica, broj žiro računa 510-vvvv-200016

U Podgorici, 01.02.
(mjesto i datum izdavanja)

20 21

=3.000,00€

(mjenična svota napisana brojevima)

01.07.20 21
(dospjelaost mjenice)

PLATITE ZA OVU jedinu

MJENICU

PO NAREDBI

"Plantaže" AD, Podgorica, broj žiro računa 520-yyy-4425
(remitent - ime lica kome se ili po čijoj se naredbi mora platiti)

SUMU OD

EURA TRI HILJADE

(mjenična svota napisana slovima)

VREDNOST PRIMLJENA u robi I STAVITE ISTU U RAČUN meni bez IZVJEŠTAJA bez protesta

OBAVIJESTITE "Podgorička banka" AD, Podgorica, broj žiro računa 510-vvvv-200016
(trasat - ime lica koje treba da plati)

PLAĆANJE

Podgorička banka AD,
filijala Podgorica
(banka dužnika)

TRASANT

"G market" DOO, Podgorica, broj žiro računa 520-xxx-4052
(potpis lica koje je izdalo mjenicu)

Izdaje Centralna banka Crne Gore